

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง ๒) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่ขิง ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๑.๑ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๑.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถามถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม และการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมของกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๕ ท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่ชุมชนตำบลไร่ชิง อำเภอสามพรวณ จังหวัดนครปฐม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพรวณ จังหวัดนครปฐม จำนวน ๒๔,๘๖๖ คน^๑ และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๕ คน ได้แก่

๑. พระครูปฐมธีรวัฒน์	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสเจ้าอาวาสวัดไร่ชิง
๒. นายจำรัส ตั้งตระกูลธรรม	นายกเทศมนตรีเมืองไร่ชิง
๓. นายสัญญา ภิรมย์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองไร่ชิง เขต ๒
๔. นายพลภัทร มรรคเจริญ	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองไร่ชิง เขต ๒
๕. นายวรุตม์ จินดาณรงค์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองไร่ชิง เขต ๒
๖. นายประจวบ เกียรติทวี	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองไร่ชิง เขต ๓
๗. นางนงวรรณ ไคว่ปรีชา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองไร่ชิง เขต ๓
๘. นายเนตร เส็งเจริญ	ประธานกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ ๖
๙. นายพนม ศรีสินี	ประธานกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ ๘
๑๐. นายปณณทัต กฤษชัยพฤกษ์	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านท่าพูด
๑๑. นายบุญรอด โพธิ์แดง	ประธานสิ่งแวดล้อมตำบลไร่ชิง
๑๒. นายมานะ เกียรติทวี	ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลไร่ชิง
๑๓. นายจันทร์ เส็งเจริญ	อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖
๑๔. นายประทีป ดวงเดือน	อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘
๑๕. นางสาวรัตนา ธนธนานนท์	ครู ค.ศ. ๓ โรงเรียนวัดท่าพูด

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างมาจากประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในพื้นที่ชุมชนตำบลไร่ชิง อำเภอสามพรวณ จังหวัดนครปฐม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ชิง อำเภอสามพรวณ จังหวัดนครปฐม โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน (Taro Yamane)^๒ โดยมีความคลาดเคลื่อน ($\pm 5\%$ = ๓๙๔ คน) ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๙๔ คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายจนกระทั่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรครบตามที่กำหนด โดยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane)

^๑เทศบาลเมืองไร่ชิง, แผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘), หน้า ๘ – ๙. (อัดสำเนา).

^๒สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์, หน้า ๑๖๑.

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error ๐.๐๕)

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ} \quad n &= \frac{24,866}{1 + 24,866(0.05)^2} \\ &= \frac{24,866}{1 + 62.17} = \frac{24,866}{63.17} \\ &= 394 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างจำนวน $n = 394$ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของกระบวนการกลายเป็นเมืองในประเทศไทย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้อาศัยรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่อยู่ภายใต้กรอบของแนวคิดของกระบวนการกลายเป็นเมืองในประเทศไทย ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านสังคม ๒) ด้านเศรษฐกิจชุมชน ๓) ด้านทรัพยากรชุมชน ๔) ด้านการบริหารจัดการชุมชน และผู้วิจัยยังมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคเฮนจอห์น และนอร์แมน (Cohen, John & Norman T.Uphoff) ประกอบด้วยพื้นฐานการมีส่วนร่วม ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ ๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ๔) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอโครงร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) ใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน ๓๐ ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๙๔ ชุด และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๙. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม มี ๒ แบบ คือ

๑. แบบสอบถาม (Questionnaire)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น ๔ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำแนกตามปัจจัยเชิงสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม /เครือข่าย

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านสังคม ๒) ด้านเศรษฐกิจ ชุมชน ๓) ด้านทรัพยากรชุมชน ๔) ด้านการบริหารจัดการชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)^๓ ๕ ระดับคือ

๕ หมายถึง	การสร้างเครือข่ายความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง	การสร้างเครือข่ายความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	มาก
๓ หมายถึง	การสร้างเครือข่ายความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง	การสร้างเครือข่ายความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง	การสร้างเครือข่ายความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐมใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ ๓) การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ๔) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)^๔ ๕ ระดับคือ

๕ หมายถึง	การมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง	การมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	มาก

^๓ชุดิ ระบอบ และคณะ, ระเบียนวิธีวิจัย, หน้า๑๐๘.

^๔อ้างแล้ว.

๓ หมายถึง	การมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง	การมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง	การมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นเมืองอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไรซิง ตำบลไรซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๒. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไรซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไรซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๓.๓.๓ การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด และมีความแม่นยำในการวัด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๑. ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

๓. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

๔. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการ เพื่อขอรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน ๕ ท่าน คือ

๑) อาจารย์ พระมหาสม กลยาโณ, Ph.D.	ตำแหน่งอาจารย์ประจำ
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๒) ผศ.ประสิทธิ์ ทองอุ่น	ตำแหน่งอาจารย์ประจำ
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี วัดไร่ขิง พระอารามหลวง	
๓) อาจารย์ ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ	ตำแหน่งอาจารย์ประจำ
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี วัดไร่ขิง พระอารามหลวง	
๔) รศ.นงลักษณ์ วัฒนสิงห์	ตำแหน่งอาจารย์พิเศษ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๕) ผศ.วรญา ทองอุ่น	ตำแหน่งประธานโปรแกรม
การบริหารธุรกิจ (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบหาค่าความสอดคล้องกับเนื้อหา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

-๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) Index of concurrence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา

ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ ๐.๕ หรือมากกว่า หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าน้อยกว่า ๐.๕ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้งไปเพราะถือว่าเป็นข้อคำถามที่ขาดความตรงตามเนื้อหาหรือมีความตรงตามเนื้อหาต่ำเกินไปโดยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดความเที่ยงตรงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น จากการทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผ่านความเห็นชอบจากที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้

๕. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร ที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๖. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์ จึงได้ค่า สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๘๔ ซึ่งนับว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเรียนนายกเทศมนตรีเมืองไร่ขิง ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่ชุมชนตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒. นำแบบสอบถาม จำนวน ๓๙๔ ฉบับ ไปแจก ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในพื้นที่ชุมชน ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน ๒๘ ชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ ท่าน

๒. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๕ ท่าน

๓. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม สถิติที่ใช้ คือความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สถิติที่ใช้ คือการทดสอบค่าที (t - test) ในกรณีที่มีตัวแปรต้น ๒ กลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F - test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่มีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่า มีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

เกณฑ์การพิจารณาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

^๕ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ดานสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

ช่วงคาเฉลี่ย	การแปลความหมาย
คาเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๑ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
คาเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๑ – ๔.๕๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
คาเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๑ – ๓.๕๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
คาเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๑ – ๒.๕๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
คาเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๕๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เปนครูถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความถี่ และร้อยละ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) มีวิธีการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

วิธีการวิจัยคุณภาพ

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

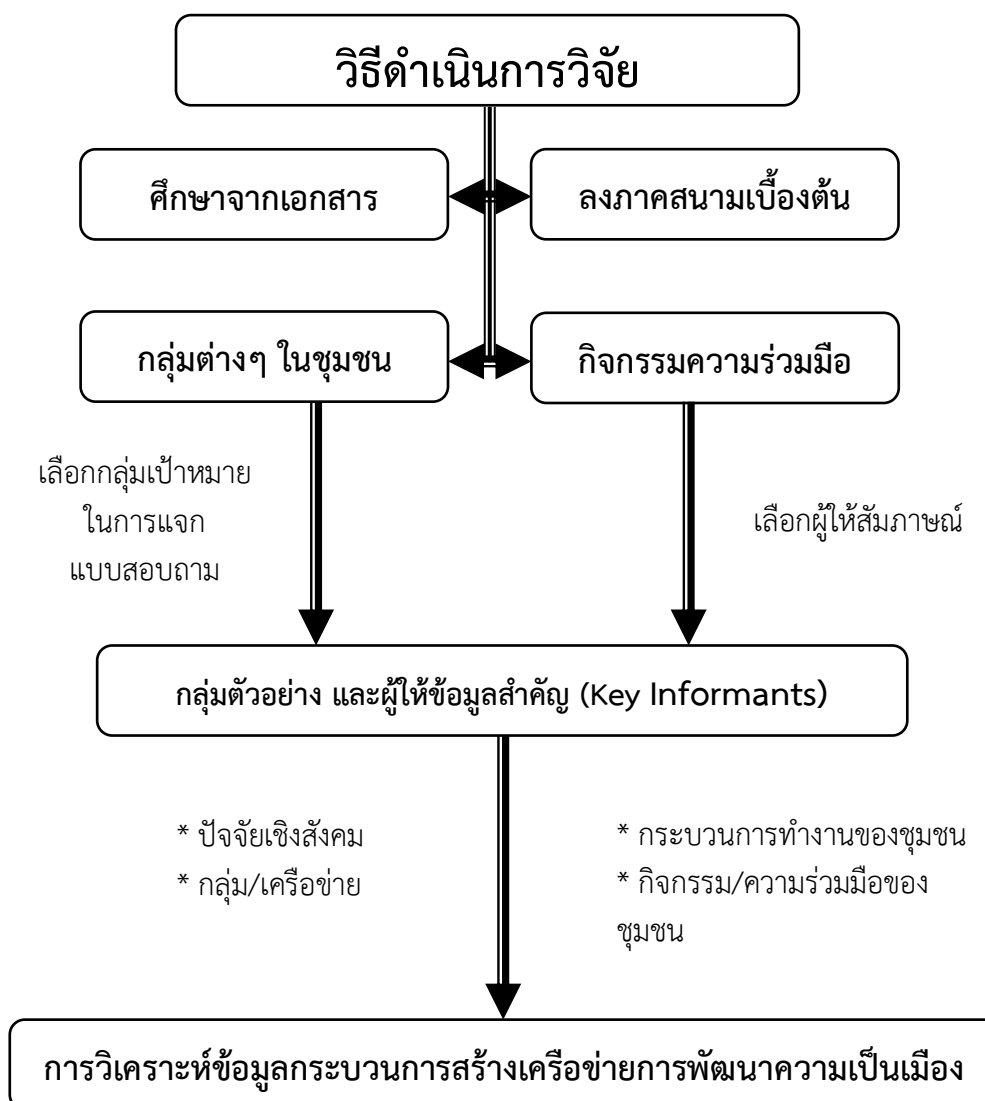
๓. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาทำการปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

๔. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

๕. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๕ คน

๖. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technic)

สรุปได้ว่า วิธีดำเนินการวิจัยนั้น เกิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่จะทำการศึกษาวิจัย และมีการลงภาคสนามเบื้องต้นเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัย มีการศึกษาจากกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และเข้าไปศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความร่วมมือ เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะแจกแบบสอบถาม และเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่จะสามารถให้ข้อมูลที่ตรงและเป็นจริงได้ในการศึกษาวิจัย จากการได้ลงพื้นที่เบื้องต้นทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสังคม กลุ่ม/เครือข่าย กระบวนการทำงาน และกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความร่วมมือของประชาชนในชุมชน จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ขิง ต่อไปดังแผนภูมิที่ ๓.๑ นี้

แผนภูมิที่ ๓.๑ สรุปวิธีดำเนินการวิจัย